

אחלה מידע

#11 רעיונות לפעילות יצירתית

לקראת המפגש השבועי עם האחים והאחיות הצעירים שלנו, אנחנו מנסים לחשוב בכל שבוע מחדש על הדבר הבא שנעשה יחד.

חשוב לנו לחדש, לגוון, לעניין את האחים הצעירים, לרתום אותם לעשייה משותפת. אנחנו מחפשים בכל פעם רעיון יצירתי חדש, שיהפוך את המפגש הקרוב למוצלח.

מהי בעצם אותה יצירתיות...?

יצירתיות נשענת על גמישות מחשבתית שמאפשרת חשיבה רב ממדית ורב כיוונית. אחד ממאפייניה הבולטים של עבודה יצירתית הוא החדשנות שלה. גמישות מחשבתית יכולה לרעיונות חדשים, המצאת מוצרים שימושיים, המצאת דרכים חדשות להתמודדות עם סיטואציות שונות ועוד.

להוביל

אז איך מעודדים יצירתיות?

אחד הדברים החשובים שמאפשרים חשיבה יצירתית הוא בחינה חופשית של אפשרויות חדשות **ללא חשש מכישלון**. אדם יצירתי נשען על ניסיון העבר שלו, בו הצליח לפתור בעיות בצורה יצירתית. כך הוא מגבש לעצמו ערך עצמי גבוה, מקור שליטה פנימי ותחושת מסוגלות גבוהה בתחום זה. אפשר ללמד ולשכלל יכולות בתחום היצירתיות, ע"י הפחתת הלחץ סביב הצורך בהצלחה מיידית, הכוונה ועידוד להעלות רעיונות שונים- כאשר כל רעיון הוא לגיטימי, שטותי או שגוי ככל שיהיה – כמובן כחלק מתהליך של ניסוי וטעייה. ישנן דרכים שונות לעודד ולפתח מיומנויות של חשיבה יצירתית: למידת חקר, הרפתקאות למידה ועוד.

רעיון 1 – למידת חקר – למידה רחבה של מושג מחיי היום-יום

בוחרים מושג מוכר מחיי היום-יום של האח הצעיר שלנו ויוצאים לחקור אותו. התהליך לוקח מספר מפגשים, בכל מפגש בודקים וחוקרים זוויות אחרות ומעניינות (כל ילד לפי תחומי העניין או התחביבים שלו), כך יוצרים תמונה רחבה של אותו מושג.

אחלה מידע

דוגמא:

המושג - שכונה.

בחינת המושג – יציאה לרחובות, לסמטאות, לגינות הציבורית ל"שטח". התבוננות ורישום (מילולי), אפשר גם ציור, פיסול וכו', מיומנויות של מיון, הקבצה, השוואה. **הכלים ללמידה** – מצלמה, בלוק ציור, צבעים, עפרונות, טושים, בריסטולים. **מה עושים בפועל?** – יוצאים לסייר בשכונה בה מתגורר האח הצעיר ואוספים מידע על מאפייניה ומרכיביה תוך רישום מתוך התבוננות. מי שמתחבר לציור, צילום ודומיו – אפשר לעצור בנקודות מסוימות ולצייר, לצלם, לפסל ומה שמתחשק (למשל לצלם או לצייר את סוגי הבתים/ תיבות הדואר /שלטי רחוב...). מתוך הציורים יוצרים רשימה עצומה של מילים הקשורות במושג "שכונה". את אותן מילים ממיינים לקבוצות ויוצרים קטגוריות למאפיינים שונים של שכונה (מגורים, מסחר, תחבורה, אזורים ירוקים וכו'...). בשלב הבא, אפשר לעשות השוואה בין השכונה של האח הצעיר לבין שכונה אחרת שהם מכירים לפי אותן קטגוריות שהם יצרו. למי שמתחשק להיות יצירתי ממש – אפשר לבנות מכל מיני חומרים (שאריות, מוצרי קרטון, בקבוקים, פלסטלינה ועוד...) דגם של שכונה עתידנית, או של שכונת החלומות, או של שכונת ה.... (כוכבים האהובים עליהם, הסדרה האהובה עליהם- כיד הדמיון הטובה). בדומה אפשר לקחת מושגים כמו **מבוגרים, בתי ספר, בתי עסק שונים (ירקן, ספר, מכולת וכו')**, **טבע, בע"ח, דמויות על שמן קרויים הרחובות ועוד..**

* את הפעילות אפשר לקיים לאורך כמה מפגשים, כאשר בכל מפגש עושים חלק אחר של הפרויקט.

רעיון 2 – הרפתקאות למידה – מי יציל את גברת ארכיס?

הרעיון של למידה בסביבה הרפתקנית יכול להתבצע ברמות מורכבות שונות, ולהתאים לכל גיל. תלוי במשימות המתוכננות, ובסביבה הנבחרת. יכול להיות כיף יותר לשתף פעולה עם צמד או צמדים נוספים, להכין את ההרפתקה יחד, ולבלות אחה"צ בחוויה חדשה. ההנחה העומדת בבסיס הרעיון של למידה בסביבה הרפתקנית היא, שכל תהליך למידה, כל תוכן ובכל גיל יכול להפוך להרפתקה שמפענחים אותה הילדים או אפילו מעצבים אותה בעצמם. הסיפור, ההרפתקה והמשימות שהן חלק בלתי נפרד מהפעילות, מעוררות אצל הילדים מנגנונים חיוניים ללמידה משמעותית ויצירתית.

הרעיון דורש הכנה מוקדמת של האח הבוגר במידה והוא רוצה שהאח הצעיר יהיה השחקן. או לחלופין, הצמד יכול להכין יחד משחק שלם, לבנות אותו על כל שלביו ומשימותיו – ואם יצליח, יוכל להעביר אותו לצמדים אחרים במפגש משותף.

אז מה עושים? יוצרים סיפור רקע. סיפור הרקע צריך להתאים לסביבה החיצונית בה משחקים. למשל – קניון. לאחר שקוראים/שומעים את סיפור הרקע יש משימות המובילות לצמתים בסיפור.

אחלה מידע

בחירה בפתרון מסוים למשימה, מובילה לבחור פניה בצומת. במקרה של הפעילות הזו – מומלץ להשתמש בעזרים טכניים, כמו אפליקציות רלוונטיות, מצלמה, צילום סרטונים וכו'.

דוגמאות לרעיון וגם כמה מילים על המודל והדרך תוכלו למצוא כאן:

<https://sites.google.com/a/ta-district.org.il/advenenvir/home>

<https://www.matar.tau.ac.il/wp-content/uploads/2015/02/newspaper32-doc03.pdf>

רעיון 3 – יצירה חופשית – פיבן

את פיבן יצא לכם להכיר? בטוח פגשתם שלל דיוקנאות בנוסח פיבן מתנוססים בעמודי העיתונים ובחוצות. ואם לא, אז עוד מעט דוגמא קטנה.

הרעיון – כל אחד חושב על דמות שיש בחיצוניות שלה מרכיבים בולטים, משמעותיים, קיצוניים אולי.

מה צריך – לכל אחד בריסטול קשיח במיוחד. אולי אפילו עדיף קאפה או קרטון ביצוע, ולהשתמש בצד החלק שלו. צריך גם דבק נוזלי טוב וכמה טושים, שאריות של דפים צבעוניים, או בריסטולים. והכי חשוב – חפצים שונים.

איך מוצאים? יוצאים לסיבוב בשכונה ומחפשים חלקים של כל מיני דברים –

ברגים, קפיצים, קופסאות, חרוזים, פקקים, נרות, עיתונים, סוגים של בקבוקים, וכל דבר מגניב או מיוחד שנקרה בדרככם. רק אל תשכחו שקית גדולה או קופסא לאסוף הכל.

מה עושים? חוזרים הביתה עם כל השלל. פורסים על משטח נוח, ומתכננים איך אפשר ליצור פורטרט של הדמות שבחרתם בעזרתם החפצים שאספתם. מדביקים, מניחים, מוסיפים איזה קו עם טוש – והנה הרצל!

קצת על יצירותיו של **פיבן** –

<http://www.pivenworld.com/hebreu/hanoch-piven-illustrations>

רעיונות -

[https://www.google.co.il/search?q=%D7%A4%D7%99%D7%91%D7%9F+%D7%9C%D7%99%D7%9C%D7%93%D7%99%D7%9D&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&qi=2&ved=0ahUKEwjejtCfmqDVAhVBvhQKHWVMCboQsAQIIQ&biw=1366&bih=](https://www.google.co.il/search?q=%D7%A4%D7%99%D7%91%D7%9F+%D7%9C%D7%99%D7%9C%D7%93%D7%99%D7%9D&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&qi=2&ved=0ahUKEwjejtCfmqDVAhVBvhQKHWVMCboQsAQIIQ&biw=1366&bih=632)

632

תלמדו, תחקרו, תיצרו, תהיו הרפתקניים ובעיקר - תיהנו!

